‘Bijvriendelijke teelt is ook financieel aantrekkelijk’

Kwekers kunnen veel doen om het bijen naar de zin te maken. En dat hoeft niet slecht te zijn voor de portemonnee. Integendeel, betoogt vasteplantenkweker en imker Marco van Noort. Bijvriendelijk werken kan volgens hem zelfs voordeliger zijn, zo bleek tijdens de bijeenkomst ‘Bijvriendelijke gewasbescherming’ van Delphy.

Tekst: René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

De agrarische sector krijgt regelmatig de schuld van massale sterfte onder bijen in de schoenen geschoven. De gewasbeschermingsmiddelen zijn steevast de grote boosdoener. Marco van Noort, vasteplantenkweker én imker uit Warmond, heeft echter een veel genuanceerder verhaal. “Als kweker word je al snel aangezien als de boeman. ‘Kwekers verdelgen insecten’, hoor je dan. Maar er zijn meer factoren die een rol spelen bij bijensterfte. Het heeft ook te maken met slechte imkers. Met name in de Verenigde Staten zijn imkers erg gericht op een grote honingproductie. Bijen worden op die eigenschappen geselecteerd en gekweekt. Het gevolg is dat deze bijen zwakker presteren op andere eigenschappen. Als er iets gebeurt, bijvoorbeeld door een ziekte of contact met gewasbeschermingsmiddelen, dan gaat zo’n bijenvolk al snel dood.”

> ‘Schoffelen vraagt discipline. Je moet het bijhouden’

De ervaringen van Van Noort stonden centraal tijdens de bijeenkomst ‘Bijvriendelijke gewasbescherming’ die Delphy op 28 september hield. Behalve de kweker/imker uit Warmond spraken ook specialisten van Delphy en Huub van Gerven, van het gelijknamige mechanisatiebedrijf over de mogelijkheden om ‘beter voor de bij’ te kweken.
Van Noort houdt bij de kwekerij terdege rekening met de bij. Zo doet hij niet aan chemische onkruidbestrijding, maar kiest hij voor een mechanische aanpak door de schoffelmachine erop te zetten. Belangrijk, want onkruid blijkt een bron van virussen die de plantenteelt flink kan dwarsbomen. Virusvrij telen begint volgens hem dan ook bij onkruidbestrijding.
Van Gerven legde uit wat er komt kijken bij mechanisch schoffelen. “Schoffelen vraagt discipline. Je moet het elke week bijhouden. Goed schoffelen begint met goed planten. Je moet de voor smal houden en op de centimeter nauwkeurig planten. Dan kun je de schoffel effectief inzetten en daar zit het rendement van het schoffelen.”

GROENBEMESTER

Van Noort laat ook percelen op zijn bedrijf ‘leeg’. Deze lege stukken plant hij vol met een groenbemester als tagetes, oftewel Afrikaantjes. Dit zorgt volgens hem voor een ‘uitgeruste grond’. Het is zaak om ook dit perceel onkruidvrij te houden, maar tagetes groeit snel dicht zodat onkruid geen kans heeft. Een bijkomend voordeel voor Van Noort is dat de Afrikaantjes ook gretig worden bezocht door de bijen. Aan het eind van het seizoen worden de groenbemesters verhakseld en onder de toplaag geploegd.
De groenbemesters gaan wel ten koste van het productieareaal. Om dit verlies op te vangen huurt Van Noort een paar bunder grond erbij. Het geld dat hij daar aan kwijt is, verdient hij terug door minder te spuiten en een betere opbrengst van de gewassen die hij nadien op de uitgeruste percelen haalt.
Van Noort gebruikt wel chemische middelen tegen spint, maar dat zijn geen neonicotinoïden. “Spint is een probleem in de vasteplantenteelt. Je kunt twee keer spuiten met bijvriendelijke middelen, maar wij doen het anders. We spuiten eerst met een knoflookextract. Dat kost vrijwel niets. De spintmijten vinden dat spul niet lekker. Ze krioelen over het blad. Daarna gaan we er met een ander middel één keer overheen. Dan werkt het heel effectief. Het scheelt een extra spuitronde met dure middelen.”

ZONSONDERGANG

Wilco Dorresteijn, senior advisor van Delphy, wees op een aantal beschikbare chemische middelen dat door de Raad voor de Boomkwekerij tegen het licht is gehouden. Hij constateert dat Teppeki, Plenum en Pirimor goed werken tegen bladluis en niet op lijstjes staan van ongewenste middelen zoals Intratuin die naar buiten heeft gebracht. Middelen zoals Movento en NeemAzal, werken ook tegen andere plagen.
Verder is het van belang om middelen op de juiste wijze toe te passen. Sommige middelen mogen bijvoorbeeld niet worden gebruikt op een bloeiend gewas. Daarnaast adviseert Dorresteijn om niet te spuiten als bijen en hommels heel actief zijn. In plaats daarvan kan een kweker beter na zonsondergang spuiten.